

Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine
Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine
Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине
High Judicial and Prosecutorial Council of Bosnia and Herzegovina

Jačanje disciplinske odgovornosti sudija i tužilaca i transparentnosti disciplinskog postupka u Bosni i Hercegovini

21. - 22. septembar 2026. godine

Hotel Tarčin Forest Resort, Tarčin

ZAKLJUČCI I PREPORUKE

1. Povodom potrebe za održavanje ročišta za određivanje disciplinske mjere nakon što tuženi sudija/tužilac prizna prekršaj, a u pogledu eventualnih izmjena Poslovnika Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: VSTV-a BiH) i shodno diskusiji učesnika obuke, potrebno je da se o istome otvori diskusija na Stalnoj komisiji za legislativu VSTV-a BiH.

2. Zaključke eksperata Vijeća Evrope o pravičnosti u disciplinskim postupcima i sudskoj kontroli i standardima sudskog preispitivanja u pogledu disciplinske odgovornosti sudija navedene u nastavku razmotriće nadležna tijela VSTV-a BiH, te po potrebi poduzeti dalje korake.

2.1 Da bi se disciplinski postupak smatrao pravičnim, član 6. Evropske konvencije o ljudskim pravima zahtijeva (i) nezavisan i nepristrasan sud uspostavljen na osnovu zakona; (ii) pravičnu raspravu koja je, u principu, javna; (iii) odluku koja je donesena u razumnom roku; (iv) postupak koji je zasnovan na principu kontradiktornosti i u kojem se poštuje jednakost stranaka; (v) pravo da nosilac pravosudne funkcije bude na propisan način upoznat s optužbom i da pripremi svoju odbranu; (vi) pravo na pravnu pomoć i na poziv i osporavanje dokaza i svjedoka; i (vii) obavezu komisije koja donosi odluku da obrazloži svoju odluku.

2.2 Da bi se disciplinska odluka smatrala dobro obrazloženom ona mora: (i) navesti činjenice za koje je utvrđeno da su dokazane i dokaze na kojima su zasnovane; (ii) precizno utvrditi

disciplinski prekršaj i obrazložiti zašto utvrđene činjenice ispunjavanju njegova obilježja - nije dovoljno samo navesti odredbu i iznijeti zaključak; (iii) razmotriti svaki argument odbrane koji je razumno mogao promijeniti ishod; (iv) obrazložiti samu sankciju: zašto baš ta mjera, a ne neka blaža ili strožija; (v) individualizirati odluku, izbjegavajući korištenje unaprijed pripremljenih, generičkih obrazaca; i (vi) biti u skladu sa ranijom praksom ili objasniti zašto je ovaj predmet različit od ostalih predmeta.

2.3 Da bi bio ispunjen standard "pune jurisdikcije" u okviru sudskog preispitivanja koji je uspostavljen od strane Evropskog suda za ljudska prava, pravni sistem mora preispitati sve četiri sljedeće osnove (suštinski, ne samo formalno): (i) Procesna osnova: da li je sudija dobio odgovarajuće obavještenje o optužbama, stvarnu priliku da bude saslušan i postupak zasnovan na načelu kontradiktornosti, te obrazloženu odluku na kraju postupka; (ii) Činjenična osnova: da li organ koji vrši preispitivanje može stvarno ispitati jesu li činjenice na kojima je disciplinska komisija zasnovala svoju odluku pravilno utvrđene na osnovu izvedenih dokaza ili je ograničen na to da prihvati kao utvrđene činjenice koje je utvrdila disciplinska komisija i provjeri samo da li je na njih pravilno primijenjeno pravo; (iii) Pravna osnova: da li je disciplinska norma pravilno protumačena i primijenjena; (iv) Srazmjernost: da li je izrečena sankcija srazmjerna onome što je utvrđeno.

2.4 Sistem u kojem organ koji vrši preispitivanje može samo potvrditi ili ukinuti odluku ne ispunjava navedene standarde. Potrebna su četiri različita moguća ishoda postupka po pravnom lijeku: (i) ukidanje: ovlaštenje da se odluka ukine, u cjelosti ili djelomično; (ii) vraćanje na ponovno razmatranje s obavezujućim uputama: vraćanje predmeta disciplinskoj komisiji, uz davanje uputa o tome šta je dužna drugačije učiniti, umjesto da joj se predmet jednostavno vrati na ponovno odlučivanje bez ikakvih smjernica; (iii) supstitucija: organ koji vrši preispitivanje sam odlučuje o odgovarajućem ishodu, umjesto da predmet uopšte vrati na ponovno odlučivanje; (iv) obeštećenje: kada je počinjena procesna greška ili je neopravdana sankcija već prouzrokovala konkretnu štetu sudiji.

Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine
Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine
Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине
High Judicial and Prosecutorial Council of Bosnia and Herzegovina

2.5 Predmet Ramos Nunes protiv Portugala¹ pred Evropskim sudom za ljudska prava ukazuje na pet zaključaka: (i) Prvostepena disciplinska komisija sastavljena od sudija i organizovana kao sudsko vijeće sama po sebi je kompatibilna sa članom 6. – pitanje usklađenosti razmatra se u narednoj fazi, odnosno u pogledu onoga što se dešava prilikom preispitivanja odluke; (ii) Javna rasprava u fazi disciplinskog postupka predstavlja stvarnu i nezavisnu zaštitnu mjeru, i nije nešto što se može jednostavno nadomjestiti sudskim preispitivanjem; (iii) Standard preispitivanja koji je ograničen na očiglednu grešku, kao i drugi jednako uski standardi preispitivanja, kada se primjenjuju na stvarno sporne činjenice, predstavljaju prepoznatu zonu rizika u pogledu neusklađenosti sa članom 6.; (iv) Kvalitet obrazloženja i opseg jurisdikcije su odvojene zaštitne mjere, tako da sistem može zadovoljavati standard u jednom pogledu, a ne u drugom; (v) Ozbiljnost sankcije i intenzitet potrebnog preispitivanja nisu međusobno tako jasno povezani kako to zakonodavci ponekad pretpostavljaju.

3. Nadležna tijela VSTV-a BiH razmotriće i preporuke eksperata Vijeća Evrope o pravičnosti u disciplinskim postupcima, sudskoj kontroli i standardima sudskog preispitivanja u pogledu disciplinske odgovornosti sudija, transparentnosti u disciplinskim postupcima, te srazmjernosti, odvrćajućem efektu i dosljednosti sankcije navedene u nastavku razmotriće, te po potrebi poduzeti dalje korake.

3.1 U pogledu pravičnosti u disciplinskim postupcima, preporučuje se:

- ❖ Premostiti jaz između kvaliteta cjelovitih odluka u odnosu na oskudan sadržaj javnih sažetaka. Objaviti veći broj odluka, posebno odluka o obustavi postupka i oslobađanju od pojedinih disciplinskih navoda.

- ❖ Obavezu obrazlaganja odluka propisati neposredno članom 68. Zakona, a ne samo Poslovníkom Vijeća, kako se ta obaveza ne bi mogla oslabiti internim pravilima;

- ❖ Izričito proširiti primjenu urneka obrazloženja iz člana 94. stava (3) na konačnu odluku Vijeća po žalbi iz člana 104.

---

¹ Ramos Nunes de Carvalho e Sá v. Portugal, ECtHR [VV], br. 55391/13, 57728/13 i 74041/13, 6. novembar 2018. godine

Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine
Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine
Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине
High Judicial and Prosecutorial Council of Bosnia and Herzegovina

❖ Nadovezati se na strogo pridržavanje načela kontradiktornosti koji je Drugostepena disciplinska komisija već primijenila u pogledu otežavajućih okolnosti i izričito proširiti primjenu tog istog standarda dokazivanja na obrazloženje srazmjernosti iz člana 59. i u drugim slučajevima.

❖ Razmotriti mehanizam pravne pomoći za nosioce pravosudnih funkcija koji ne mogu sebi priuštiti privatnog branioca, uz doslovni transkript ročišta umjesto samo audiozapisa.

3.2 U pogledu sudske kontrole i standarda sudskog preispitivanja disciplinske odgovornosti sudija preporučuje se:

❖ Razjasniti i učvrstiti intenzitet preispitivanja disciplinskih odluka VSTV-a od strane Ustavnog suda, pomjerajući ga od standarda adekvatnosti obrazloženja ka stvarnom razmatranju spornih činjenica i srazmjernosti izrečene sankcije - bilo putem zakonskog pojašnjenja opsega ustavne žalbe, bilo kroz razvoj prakse Ustavnog suda.

❖ Preispitati klasifikaciju VSTV-a kao tijela koje već predstavlja tribunal s punom jurisdikcijom u smislu člana 6., imajući u vidu koliko je opreznije Evropski sud za ljudska prava pristupio uporedivo strukturiranom portugalskom Visokom sudskom vijeću u predmetu Ramos Nunes;

❖ Proširiti nadležnost Suda Bosne i Hercegovine iz člana 60. stav (7) i izvan mjere razrješenja, tako da obuhvati najmanje smanjenje plate i mjere premještaja ili degradiranja – odnosno sankcije koje se stvarno izriču, kako potvrđuju konkretni slučajevi;

❖ Izričito propisati ovlaštenje svakog nadležnog organa da dosudi obeštećenje za utvrđene povrede postupka uz već postojeće mogućnosti potvrđivanja, smanjenja ili ukidanja odluka.

❖ Uskladiti režim preispitivanja koji je dostupan redovnim sudijama i tužiocima sa režimom koji pruža veću zaštitu, a dostupan je članovima Vijeća prema članu 61.a stav (7) čime bi se uklonila postojeća nejednakost u nivou pravne zaštite;

❖ Sačuvati i promovisati prednosti koje sistem već pokazuje: garanciju javne rasprave, zaštitnu mjeru u vidu disciplinske komisije čiji se članovi rotiraju i dokazanu spremnost Drugostepene instance da stvarno razmotri činjenice, uključujući i kada odlučuje suprotno žalbi disciplinskog tužioca;

❖ Kako novi prekršaj u vezi s prijavljivanjem imovine i interesa bude stvarao vlastiti korpus disciplinske prakse, od početka ugraditi istu analizu opsega preispitivanja, umjesto dopustiti da

se automatski podvede pod isto ograničenje preispitivanja samo na razrješenje, koje ograničava sve ostalo.

3.3 U pogledu transparentnosti u disciplinskim postupcima preporučuje se:

- ❖ Potrebno je navesti obrazloženje odbijanja žalbe.
- ❖ Veća jasnoća faktora koji se primjenjuju u okviru dodatne provjere izvještaja o imovini i interesima bi povećala transparentnost i dosljednost u primjeni člana 86.c stava (1) (b) i člana 86.g (1) (b).
- ❖ Potrebna je jasna i objavljena politika o tome koje se informacije legitimno anonimiziraju u disciplinskim postupcima, a tamo gdje se vrši anonimizacija, ona treba biti dosljedna. Čini se da su odluke anonimizirane (ali nisu u potpunosti). Član 113.e Poslovnika.

3.4 U pogledu srazmjernosti, odvrćajućeg efekta i dosljednosti sankcije preporučuje se:

- ❖ Odluke iz 2025. godine ukazuju na to da je izvršeno "odmjeravanje" srazmjernosti, pri čemu su uzeti u obzir olakšavajući i otežavajući faktori. Detaljnije obrazloženje u vezi težine koja je data ovim faktorima moglo bi poboljšati dosljednost.
- ❖ Veća dosljednost bi se mogla postići rangiranjem disciplinskih prekršaja u članu 56. prema težini kako bi se osigurale veća jasnoća, predvidljivost i srazmjernost ishoda.
- ❖ Radi dosljednosti i srazmjernosti, eventualno proširiti Smjernice o određivanju mjera da budu izričitije o tome šta treba uzeti u obzir u pogledu težine, olakšavajućih i otežavajućih faktora; kao i to koji raspon sankcija treba primijeniti na npr. povrede službene dužnosti, teže povrede službene dužnosti ili najteže povrede službene dužnosti.
- ❖ Član 86. b stav (1) treba pojasniti - "redovne provjere" - vrijeme i učestalost mogu se precizirati da bi se povećale transparentnost, dosljednost i predvidljivost.